

Ćwiczenia rozwijające sprawności dzieci w młodszym wieku szkolnym

Jednym z ważnych problemów współczesnej szkoły jest zagadnienie niepowodzeń szkolnych, które rozpatruje się wieloaspektowo zarówno od strony przyczyn, objawów, jak i możliwości ich przewycięzania. W zależności od źródeł niepowodzeń szkolnych, a więc uwarunkowań środowiskowych, wychowawczych czy też tkwiących w samych uczniach, podejmuje się różne sposoby pracy w celu ich likwidacji. Ćwiczenia te są przydatne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz w młodszym wieku szkolnym.

Chciałyśmy zapoznać państwa z różnymi ćwiczeniami, które można wykorzystać w pracy z dzieckiem w domu. Jest to nauka poprzez zabawę. Nie zapominajmy o tym, co powiedział kiedyś J. Korczak

*„...mów dziecku, że jest dobre,
że może, że potrafi...”*

Ćwiczenia rozwijające ogólne sprawności ruchowe i sprawności manualne

Opanowanie umiejętności pisania dokonuje się poprzez różne ćwiczenia. Gotowość dziecka do nauki pisania jest określonym stanem, dlatego przygotowanie powinno uwzględniać wszystkie etapy rozwoju ruchowego dziecka.

Ćwiczenia sprawności ruchowej:

- a) chodzenie po narysowanej linii, po ławeczce gimnastycznej, równoważni, krawężniku,
- b) chody i marsze ze zmianą kierunku ruchu na określony sygnał dźwiękowy lub wzrokowy ,
- c) ćwiczenia orientacji kierunkowej związanej z percepcją słuchową np. zabawa w chowanego, skąd głos dochodzi, gdzie ptak śpiewa,
- d) zagadki ruchowe jako ćwiczenie wyobraźni i pamięci ruchowej,
- e) zabawy ruchowe zręcznościowe: toczenie, rzucanie i chwytanie różnych przedmiotów: woreczków, piłek, kółek,
- f) zabawy zręcznościowe – kręgle, pchełki, bierki...

Ćwiczenia sprawności manualnej:

- a) Ćwiczenia rozmachowe
 - a. zamalowywanie farbami dużych płaszczyzn,
 - b. zamalowywanie dużych konturów,
 - c. pogrubianie konturów,
 - d. malowanie dużych form kolistych, falistych i szlaczeków.
- b) Ćwiczenia manualne
 - a. montowanie konstrukcji gotowych elementów (klocków),
 - b. układanki,
 - c. modelowanie z plasteliny, modeliny,
 - d. nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków przez otworki,
 - e. zwijanie sznurka,
 - f. wycinanie, cięcie po linii prostej, falistej,

- g. wycinanki – naklejanki z włóczki, materiału,
- h. szycie, przewlekanie igły z nitką,
- i. łamanki papierowe, (łódeczki, samoloty),
- j. ćwiczenia palców np. gra na pianinie, pisanie na maszynie, strząsanie wody z palców,
- k. stemplowanie.

c) Ćwiczenia graficzne

- a. pogrubianie konturów, czyli wodzenie po wzorze figur geometrycznych, szlaczków,
- b. rysowanie wzorów po śladzie kropkowym lub kreskowym,
- c. rysowanie za pomocą szablonów, kopiowanie przez kalkę,
- d. kreskowanie – wypełnianie konturów kolorem za pomocą kresek pionowych, poziomych, ukośnych,
- e. rysowanie szlaczków literopodobnych w liniaturze,
- f. odtwarzanie układów linearnych np. kółko, trójkąt, kwadrat, kółko, trójkąt...
- g. rysowanie szlaczków obrazkowych,
- h. rysunki dowolne.

Ćwiczenia funkcji wzrokowej:

1. Dobieranie par jednakowych obrazków (domino), figur geometrycznych.
2. Odtwarzanie z pamięci układów elementów.
3. Rozpoznawanie zmian ilościowych i jakościowych w układach elementów np. *Co się tu zmieniło?*
4. Układanie obrazków wg instrukcji słownej (np. po lewej stronie, na górze, za, przed)
5. układanie obrazków w kolejności w jakiej były poukładane.
6. Dobieranie części do obrazka (uzupełnianki).
7. Układanie figur geometrycznych z części.
8. Uzupełnianie niedokończonych rysunków, dorysowywanie brakujących elementów.
9. Budowanie wg wzoru kompozycji z klocków.
10. Wyszukiwanie różnic i podobieństw między obrazkami.
11. Wyszukiwanie i dobieranie par np. takich samych butów, liter, klocków.

Ćwiczenia funkcji słuchowej:

Ćwiczenia wrażliwości słuchowej:

1. Wysłuchiwanie dźwięków dochodzących z najbliższego otoczenia (szmery, szelesty, odgłosy kroków).
2. Rozpoznawanie głosów przyrody (śpiew ptaków, szczekanie psa, szum deszczu).
3. Rozpoznawanie odgłosów wydawanych przez upadające lub uderzające o siebie przedmioty.
4. Różnicowanie wysokości dźwięków, różnicowanie instrumentów muzycznych.

Ćwiczenia rytmiczne:

1. Odtwarzanie struktur rytmicznych np. klaskanie, stukanie.
2. Odtwarzanie przestrzenne układów rytmicznych np. dziecko układa klocki wg wystukanego rytmu np. oo oo o
3. Zabawy ruchowe ze śpiewem.

Ćwiczenia słuchu fonematycznego:

1. Podział wyrazów na sylaby wg stopnia trudności.
2. Liczenie sylab w wyrazach wraz z dotykiem obrazkiem do cyfr.
3. Porównywanie liczby sylab w wyrazach (segregowanie obrazków na podstawie liczby sylab).
4. Tworzenie wyrazów rozpoczynających się od podanej sylaby.
5. Kończenie i zaczynanie wyrazów dwusylabowych.
6. Sztafeta sylabowa (tworzenie wyrazów rozpoczynających się sylabą końcową poprzedniego wyrazu).
7. Rozpoznawanie miejsca sylaby w wyrazie.
8. Synteza sylab podanych ze słuchu.
9. Rozpoznawanie określonej głoski w nagłosie wyrazów (nazw obrazka)
np. pokaż mi obrazek, w którego nazwie słyszysz na początku „o”.
10. Rozpoznawanie obrazków na podstawie pierwszych głosek ich nazw.
11. Wyodrębnianie pierwszej głoski w wyrazach.
12. Dobieranie par obrazków (wyrazów) na podstawie pierwszej głoski.
13. Tworzenie wyrazów rozpoczynających się od pierwszej głoski.
14. Rozpoznawanie głoski w wygłosie
np. Podaj mi obrazek, którego nazwa kończy się na „e”.
15. Rozpoznawanie obrazków na podstawie ostatnich głosek ich nazw.
16. Tworzenie wyrazów rozpoczynających się od ostatniej głoski podanego wyrazu np.
lato – okno.
17. Przekształcanie wyrazów przez zmianę głoski (sylaby) na początku, w środku, na końcu wyrazu np. lama-tama, wir-wór, kos-koc.
18. Synteza głosek podanych ze słuchu np. *m a k = mak.*
19. Tworzenie wyrazów z sylab np. *ko ra le = korale*

Mamy nadzieję, że powyższe ćwiczenia pomogą Państwu w pracy z dziećmi. Więcej dowiedzieć się Państwo mogą czytając książkę Ireny Czajkowskiej i Kazimierza Herdy „Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole”.

Polecamy.
Nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej.